

העולם או הכונה ליל שמח"ת דהוא מוצאי סוכות שיצא היום שישבו עוד בסוכה, עכ"פ רק לאחר שכבר ישבו בבית הלך, הר"מ שמשם מקור המנהג לפטור מהסוכה, אבל לא בעת שיצא מהסוכה כמו שהעתיק רמ"א, ואפשר הטעם משום כבוד להסוכה דיותר כבוד הוא כשבאין ביחוד ליטול רשות ולפטור ממנה מאם נפטרינן כשיושב בה מחובת היום, ע"כ נלע"ד אם כי כעת לא נשמע מנהג דבמוצאי סוכות יפטור מהסוכה ורק בשמיני עצרת נפטרינן מ"מ נכון המנהג שבשמ"ע לעת ערב נפטרינן אבל לאחר אכילת הצהרים שכבר הי' בביתו כל היום ורק לעת ערב הולך לפטור מהסוכה לא כמו שעושינן שנפטר בשחרית אחר קידוש — ואין אני מדבר כעת מענין האכילה בבית או בסוכה רק אפי' מי שאוכל בביתו ביום שמ"ע מ"מ יפטור מהסוכה רק לעת ערב ובאמת בד"מ העתיק לשון הכל בו שהי' נוהג לעלות לסוכה ליטול רשות וכאן כ' כשיוצאין ולא כ' עולין ליטול רשות, וי"ל כונתו כאן כשיוצאין מן הסוכה היינו יו"ט של סוכה והוא מוצאי סוכות שנוכר בכל בו אבל דוחק, וענין זה של תיה"ר הוא עפ"י מרז"ל בפסיקתא הובא בילקוט איוב רמז תתקכ"ז בשם ר' לוי כל מי שמקיים מצות סוכה בעוה"ז הקב"ה מושיבו בסוכות של לויתן לעתיד לבוא כו' עי"ש.

שם שער תשובה ס"ק א' — ובא"ד

נקט איפכא מיו"ט לשבת

אפשר הכונה בלא ערוב תבשילין, ועי' הג' רעק"א דגם ע"י ע"ת אסור דע"ת מתיר רק צרכי סעודה ובתי' כ' בזה.

סימן תרסח

סדר תפלת ליל שמיני

אפשר נכון לאחר התפלת מעריב שלא ידהה עי"ז את חג הסוכות כמו בסי' תצ"ד לענין שבועות.

שם מג"א ס"ק ב' — ול"נ טעמא

דחיישינו לבל תוסיף

כ"כ בב"ח סי' תרס"ו.

שם — ומ"מ הדין עם הטור כמ"ש הרב"י

ומצאתי בראש יוסף שם כ' זכונת מהר"ם הוא למרימר דפליג אאב"י וסובר דמותר בח' אבל לענ"ד אין נראה כן מדברי מהר"ם דלמרימר אומר כן דוק ותראה.

סימן תרסו

סעיף א' — אע"פ שגמר מלאכול ביום

השביעי שחרית לא יסתור סוכתו.

בטור כ' דשמא יצטרך לאכול בה, אבל רש"י כ' דכל היום חובתה לישן ולשנן בה, וגם שמא יארע לו סעודה, אבל לישן וללמוד לא כ' רש"י שמא רק זה הוא ודאי, וצ"ע דהא שינה ולימוד הם כמו אכילה דאפשר שלא יצטרך לישן או שלא ילמוד ולומר יען דהי' ער בליל ערבה כמנהגנו, וע"כ ודאי דאחר הסעודה ישן דזה דוחק וגם הלימוד מאי ודאי ולומר דבהור"ר ביום לומד סדר וזאת הברכה כמ"ש כמה אחרונים ג"כ דוחק, וגם למה השמיטו הטור שינה ולימוד דהוא ודאי ונקט רק שמא יארע לו סעודה דהוא ספק וצ"ע, וגם למש"כ אחרונים דאם אינו יושב בסוכה על כל רגע עובר מ"ע א"כ בפשיטות נוכל לומר לא יסתור סוכתו דיעבור כל רגע שאינו יושב בסוכה, ואפשר דבעיו"ט האחרון דטרוד להכין ליו"ט בבית אינו צריך לישב בסוכה מצד ישיבה בסוכה דהא טרוד במצוה להכנת החג, ע"כ כ' רק אם יארע לו סעודה דאז מוכרח לישב בה אבל דברי רש"י דכ' בהכרח יצטרך לישן וללמוד בסוכה צ"ע.

סימן תרסז

אוצרות התורה
אוצרות השות

סעיף א' הגהת רמ"א — ויש שנהגו

כשהיו יוצאין מן הסוכה היו אומרים

יה"ר

משמע דמיד כשיוצא מהסוכה ואינו אוכל בה עוד יטול רשות ממנה, אבל בכלבו איתא וז"ל והר"מ הי' נוהג בליל מוצאי סוכות לעלות לסוכה ונוטל רשות ממנה ואומר יה"ר שנוכה לשנה הבאה לישב בסוכה של לויתן, נראה דבשמ"ע אינו נוטל רשות ממנה כשיוצא משם רק אח"כ הולך לסוכה ליטול רשות לפטור ממנה והאי מוצאי סוכות או הפ"י מוצאי שמח"ת דזה נקרא מוצאי סוכות בפ"י

שם — ועוד נהגו להקיף עם ספרי
התורות הבימה שבבית הכנסת

מצאתי בס' לדוד אמת להחיד"א סי' כ"ו הביא
מנהג עה"ק חברון תוב"ב לעשות ז' הקפות מוצאי
סוכות והוא מנהג קדמון והאר"י ז"ל הי' מקפיד מאד
לעשות בליל מוצאי יו"ט ז' הקפות שלמות זולת
הקפות של ש"ת עיי"ש, והוא פלא דכעת לא נשמע
בחול"ל לעשות כן, ולכאורה גם בחול"ל יש מקום לזה,
ואפשר מ"ט בא"י דהוא ש"ת בחול"ל יש מקום לזה
אבל לא מ"ט בחול"ל.

בת' האלף לך שלמה או"ח סי' ל"ז הביא בש"ץ
א' שלא רצה לקבל הקפה ב' יען שלא נתנו לו
הקפה א' וכ' דשייך בזה בזיון התורה עיי"ש שכ'
דפסול להיות ש"ץ, ושם הי' המנהג דהקפה א' קראו
כהנים ולוים, וכ' דהמנהג מי שאומר אתה הראת
אומר גם שאר החרוזים.

אוצרות התורה

שם וגלילה קורין בס"ת הודרים

עיי' מג"א סס"י רפ"ב שיש נדר ויכולו בפ'
בראשית — נדר המלאך פ' ויחי, ובלבוש בהגה שם כ'
דיש נדר ויושע פ' בשלח, וזה הכוונה כאן, עיי' בכורי
יעקב כ' ג"כ כן דבעליות אלו נדרו הרבה.

שם — עוד נהגו וכו' אע"ג דיש
אומרים דוקא תלמיד חכם צריך לסיים

עיי' מג"א סי' קמ"ז סק"ג דאף דגדול גולל מ"מ
מוכרין בדמים דמי שקונה הוא קודם א"כ הי"ג כאן
ג"כ הוא כן ועיי' פמ"ג כאן, אבל אי יש לא' חזקה
אסור למכור, עיי' מג"א סי' שס"ז סק"ח כ"כ.

שם מג"א — מהרי"ק שורש מ'

ט' עיי"ש שכ' דפשיטא שגם בשבת בראשית
מקילין כמו בשמח"ת עיי"ש.

שם — יש מקומות שאין נופלין עד חשוון

וכן מוכח בב"י יו"ד סי' ת"א כ' דעד ר"ח חשוון
אין אומרים צדוק הדין רק דרך הליכה, כמו בחודש
ניסן, א"כ נראה שאין אומרים בו תחנה עי' חגיגה דף
ט' ע"א דהי' סלקא דעתא דבכל החודש יש תשלומין

ראיתי באצ"י ערך טרויש הביא בשם נכדי רש"י,
דרש"י לא אכל בסוכה ליל ש"ע עיי"ש בשם יוסף
אומץ ורביד הזהב. וכן נהגו יו"ח אחריו, וראיתי מי
שכ' דמשו"ה לא אכלו בליל שמ"ע בסוכה יען דבלילה
ליכא צל ואין לומר שסוכתו עריבה עליו כביום דיש
צל וסוכתו עריבה עליו.

שם טו"ז ס"ק א' — יש לנו לומר את
יום שמיני העצרת חג הזה דודאי א"ל
חג ש"ע הזה

ברמב"ם בסדר תפלה כ' הנוסח בתפלה את יום
חג שמיני עצרת הזה, וחי' שברמב"ם ה' שבת פכ"ט
ששם הזכיר נוסח קידוש ג' רגלים בפ"ע והשמיט
נוסח לשמ"ע.

שם שערי תשובה, ס"ק ב' — וע"ש
בשוריי ברכה שמצא בסדר רב עמרם
כתוב את יום שמיני חג העצרת הזה

וכן הסכים בחת"ס יו"ד סי' רכ"ב וכן הוא בפ'
ר"ח ורש"י בסוכה דף מ"ו סוף ע"ב וכן הוא בחי'
רעק"א ובמ"ב בשם הגר"א ובשם א"ר ולבוש.

שם — דמי שטעה בתפלת ערבית של
ליל ש"ע ואמר את יום חג הסוכות הזה
ועקר רגליו יצא

כן פסק מדעת' בחיי אדם כלל כ"ח סי' ט"ו,
עיי"ש מ"ש בגשמ"א ע"ו, ועיי' שנו"ח למהרש"ק
ח"א סי' קי"ט דאפשר בקידוש יצא כשאמר חת"ס
אם כבר הזכיר בתפלה שמ"ע דאז הוא דרבנן והביא
כן מרש"י סוכה מ"ז ע"ב דנקט תפלה וברכה ולא
קידוש ומ"מ סיים בצ"ע.

סימן תרסט

סעיף א' הגהת רמ"א — וקורין יו"ט
אחרון שמח"ת לפי ששמחין ועושין בו
סעודת משתה לגמרא של תורה

בב"י בשם מדרש שה"ש, ומצאתי ברשב"ם ב"ב
קכ"א ע"ב בשם מדרש איכה דט"ו באב הוא יו"ט
יען שאז הוא גמר מצוה של קציצת עצים למזבח
וכן הוא בגמ'.